

CONV 349/02

WG VIII 10

REFERAT

fra: sekretariatet
til: Arbejdsgruppe VIII vedrørende Forsvar
Vedr.: **Kortfattet referat af mødet den 14. oktober 2002**

Resultat af drøftelserne

1. Høring af General Carlo Cabigiosu (tidligere øverstbefalende for KFOR), General Gustav Hägglund (formand for EU's Militærkomité), Alain Le Roy (EU's særlige repræsentant i Den Tidligere Jugoslaviske Republik Makedonien).

Gruppen noterede sig en række indlæg fra ovennævnte indbudte eksperter om krisestyring.

General Cabigiosu fremhævede betydningen af en række elementer, der bør spille en central rolle for at sikre en effektiv militær kommandovej i en struktur bestående af multinationale styrker. Blandt disse er procedurerne for udnævnelse af styrkens øverstbefalende, militær disciplin (bl.a. hvordan man opererer inden for en mangfoldighed af forskellige lovgivningsstrukturer), fælles uddannelse (det bør overvejes, om der skal oprettes et fælles europæisk stabsakademi) og fællestræk på områder som løn, forsikring og sociale bestemmelser. En vellykket multinational operation beror på en god kombination af kampheder, der samarbejder i felten. Der er behov for fælles kapacitet inden for logistikområdet, en fælles strategisk transportkapacitet og fælles efterretningskapacitet (selv om det erkendes, at dette er et følsomt område).

General Hägglund, der understregede, at han i denne forbindelse udtalte sig for egen regning, orienterede gruppen om de nuværende strukturer og procedurer, der anvendes på krisestyringsområdet. I realiteten vil enhver operation blive besluttet af samtlige medlemsstater, men kan udføres af et begrænset antal medlemsstater (dvs. "en koalition af dem, der ønsker det"). De nuværende procedurer involverer en række udvalg, hvilket ikke nødvendigvis bidrager til, at der hurtigt kan træffes en beslutning, selv om bestemmelsen i Nice-traktaten om at tillade uddelegering af beslutningstagningen til PSC er meget praktisk. Militærstabens rolle er at rådgive om strategiske militære valgmuligheder; dens nuværende mandat omfatter ikke operationel planlægning og gennemførelse af operationer. En udvidelse af dens mandat til også at omfatte disse opgaver kunne eventuelt være et emne, som konventet kunne se på. Blandt de

spørgsmål, der ligeledes kunne tages op, kan nævnes: hvordan krisestyringsmyndigheden kan samles i én person, eventuelt den højtstående repræsentant; hvorvidt krisestyringen ville blive bedre af, at den højtstående repræsentant sidder i formandsstolen under samlingerne i Rådet (udenrigsministrene); hvordan den militære kommandovej kan knyttes til EU's særlige repræsentanter på stedet (hvor der trækkes på erfaringerne i FN), og hvorvidt EU's kapacitet bør udvides med henblik på at operere militært inden for EU (dvs. på civilbeskyttelsesområdet).

Alain Le Roy beskrev den nuværende situation for EU's særlige repræsentanter. Med udgangspunkt i egne erfaringer pegede han på en række positive faktorer, der generelt har givet gode erfaringer med krisestyring i Den Tidligere Jugoslaviske Republik Makedonien. For det første er Rådets udnævnelse af særlige repræsentanter et væsentligt middel til at opnå politisk legitimitet. For det andet fungerer arbejdsforbindelserne mellem de særlige repræsentanter og den højtstående repræsentant godt (hvor den højtstående repræsentant hurtigt og effektivt kan gribe ind, når det er påkrævet). For det tredje er det i højere grad indflydelse end åbenlys politisk myndighed, der giver succes på stedet. For det fjerde har samarbejdet mellem EU og USA været fremragende, og der er opbygget gode forbindelser med både OSCE, NATO og Rusland. Blandt de aspekter, hvor der er behov for forbedringer, kan nævnes finansiering (ressourcerne er utilstrækkelige) og logistik (f.eks. er der ingen sikret kommunikation med Bruxelles). Forbindelserne mellem de forskellige institutioner fungerer rimeligt godt, selv om der kun er få kontakter med Europa-Parlamentet.

2. Drøftelser om krisestyring

Formanden opfordrede gruppens medlemmer til at komme med indlæg om de spørgsmål, der var blevet rejst af eksperterne, og navnlig at lægge vægt på de spørgsmål, der er anført i dagsordenen for mødet.

Der var bred enighed i gruppen om behovet for at sikre, at der hurtigt kan træffes beslutninger på krisestyringsområdet, og om, at der i øjeblikket er for mange procedurer involveret. Der bør ske en forenkling af den praksis, hvor forskellige udvalg bidrager til processen, selv om de eksisterende strukturer kun vanskeligt kan ændres, idet de afspejler den nuværende søjlestruktur. Flere medlemmer af gruppen foreslog, at krisestyringen kan gøres mere effektiv ved at tildele den højtstående repræsentant en mere direkte myndighed. Idéen om at oprette et embede som assisterende højtstående repræsentant med ansvar for forsvarsanliggender blev ligeledes nævnt, selv om der også blev givet udtryk for, at man bør være forsigtig med at oprette yderligere embeder. Der var generel støtte til de særlige repræsentanters rolle, idet nogle foreslog, at de bør have større uafhængighed på stedet. Der var ligeledes støtte til, at der stilles tilstrækkelig finansiering til rådighed for krisestyringen, herunder til de særlige repræsentanter. Spørgsmålet om de særlige repræsentanters politiske ansvar bør drøftes, lige som også det mere generelle spørgsmål om ansvaret i forbindelse med krisestyringsoperationer bør tages op. Idéen om at udvide Militærstabens mandat for at sætte den i stand til at planlægge og gennemføre specifikke operationer blev noteret. Der var støtte til forslaget om at udvide samarbejdet på områder som uddannelse og harmonisering af lovgivningen.

De indbudte talere fremsatte et par opfølgende bemærkninger. Det blev noteret, at der var argumenter til støtte for, at der oprettes et enkelt kontaktpunkt på stedet med ansvar for den samlede EU-aktion for således at sikre sammenhæng. Den højtstående repræsentants rolle kunne udvides, således at han varetager formandsposten under samlingerne i Rådet (udenrigsministrene) (hvilket vil være praktisk navnlig i forbindelse med kriser), hvor PSC

dog bibeholder rollen som det udvalg, der varetager den strategiske ledelse af samtlige krisestyringsoperationer.

Formanden konkluderede følgende:

- Der er generel enighed om behovet for hurtige og strømlinede procedurer for krisestyring uden at røkke ved det politiske ansvar.
- Gruppen har noteret sig, at det gældende mandat for Militærstaben ikke giver denne mulighed for at planlægge eller gennemføre operationer, men at de civile aspekter af operationer planlægges og gennemføres inden for EU's strukturer.
- Der er bred enighed blandt gruppens medlemmer om behovet for at styrke uddannelsessamarbejdet. Der er en vis interesse for forslaget om at oprette et fælles stabsakademi.
- Der er bred støtte til en styrkelse af den højtstående repræsentants rolle, herunder tildeling af initiativret på krisestyringsområdet, med samtidig opretholdelse af PSC's centrale rolle med henblik på den politiske kontrol og strategiske ledelse af krisestyringsoperationer. Det er blevet foreslået at oprette et embede som assisterende højtstående repræsentant med ansvar for forsvarsanliggender.
- Der er behov for yderligere drøftelser af spørgsmålet om de særlige repræsentanternes status og rolle samt de ressourcer, de får stillet til rådighed. Såvel dette spørgsmål som spørgsmålet om den højtstående repræsentants rolle vil det være bedst at følge op på fællesmødet mellem Arbejdsgruppen vedrørende EU's Optræden Udadtil og Arbejdsgruppen vedrørende Forsvar.

Næste møde finder sted den 29. oktober og fokuserer på anvendelsesområdet for den europæiske sikkerheds- og forsvarspolitik. Der udsendes et dokument til gruppen forud for mødet.
